

JOSEFINA MUTGÉ I VIVES*

*DOCUMENTS DE CANCELLERIA REIAL SOBRE EL MONESTIR
DE SANT PAU DEL CAMP DE BARCELONA (1332-1394)*

Amb aquest aplec de documents sobre el monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, intentem de fer una aportació més a la història del monestir. Els documents que publiquem en aquest treball són una continuació dels que varem editar en els volums d'Homenatge a la Memòria de Josep Trenchs Odena¹. Es tracta de documents procedents de les sèries de Cancelleria reial de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, des d'Alfons el Benigne fins a Joan I (1332-1394). Deixem per a una altra ocasió els que tenim recollits d'Alfons el Magnànim i de la reina Maria, la seva muller i lloctinent.

Quina informació ens donen aquests documents? Les qüestions que tracten són aquelles en les quals s'hi produí la intervenció de la Corona i, per consegüent, tingueren ressò als registres de la cancelleria reial.

D'acord amb el seu contingut, els podem classificar en 6 grups:

1. Documents sobre els litigis que el cenobi havia de sostenir per a defensar els seus drets i possessions.
2. Documents sobre fiscalitat.
3. Autoritzacions reials per a realitzar capbrevacions.
4. Documents que demostren que Sant Pau era objecte de la protecció reial.
5. Un bon grup de documents ens posa de manifest la intervenció de la Corona en la designació dels priors de sant Pau del Camp.
6. Tres cartes evidencien que existia una relació directa i immediata entre la Corona i els priors de Sant Pau.

* Departament d'Estudis medievals, Institució «Milà i Fontanals», CSIC (c/ Egipcíacues, 15, 08001 Barcelona).

1. *Documents sobre el monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona (segles XIII-XIV)*, «Estudis Castellonencs», 6 (1994-1995), pp. 943-954.

1. DOCUMENTS SOBRE LITIGIS

Formen part d'aquest grup els documents que porten els números 1, 2 i 8. El primer ens parla del plet que es produí entre el prior i convent de Sant Pau, de l'una banda, i Guillem Tagalella i el seu procurador, Jaume Llibre, de l'altra, a causa d'un mas amb totes les seves pertinences. El document no ens dóna gaire més informació, ja que ni tan sols no ens diu on era situat aquest mas. El que sí que queda clar és que el prior no va acatar la sentència interlocutòria que va dictar el jurisperit barceloní, Francesc Ermengol, en qualitat de jutge designat pel noble Guillem de Cervelló, portanveus de procurador a Catalunya per l'infant Pere i, presentà una apel·lació al rei. El 14 de març de 1332, Alfons el Benigne confià l'estudi d'aquesta apel·lació del prior al jurisperit de Barcelona, Bonanat Descasals (document núm. 1). El document núm 2 es refereix, així mateix, a un litigi. En aquest cas, també es tracta de l'apel·lació a la sentència del jutge de la cort Guillem Mora, efectuada per tres personatges: el canonge de la Seu, Berenguer de Sentmenat, el prior de Sant Pau, Ramon d'Olzinelles i Bernat Bonet, procurador i sacristà del monestir de Sant Cugat del Vallès. Alfons el Benigne, el 13 d'abril de 1332, confià l'estudi d'aquesta apel·lació al jurisperit de Barcelona Jaume Mateu.

El document núm. 8 ens parla d'un doble litigi que es produí l'any 1383: entre el prior de Sant Pau, de l'una banda i Bernat de Pratnarbonés, de la tresoreria del rei, de l'altra; i entre el dit Bernat, de l'una banda i Jaume de Vallseca, llicenciat en lleis i Barnat Sala, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, de l'altra, a causa del lluïisme o lluïsmes que el prior reclamava per la compra-venda d'uns morabatins censuals que es percebien sobre unes propietats situades a la parròquia de Sant Andreu de Palomar, el senyor directe de les quals era el prior de Sant Pau.

Aquests tres documents que hem comentat es refereixen a plets sostinguts pel prior i tot el convent de Sant Pau, però també es donava el cas de litigis d'algun monjo en particular. Tal fou el cas del que hi va haver entre el preposít del monestir de Sant Pau, fra Guillem Oller, i fra Bernat Puig, prior de Sant Genís de Rocafort². Després d'un llarg procés de sentències interlocutòries i d'apel·lacions, la sentència definitiva la va dictar Pere el Cerimoniós el 19 de juliol del 1380. Fra Bernat Puig fou condemnat pel rei a pagar al preposít de Sant Pau del Camp la quantitat de 15 lliures i 17 sous i a fer cancel·lar l'embargament que havia fet fer d'una bota plena de vi a la vila de Sant Vicenç dels Horts. També va haver de pagar les despeses derivades del litigi (documents núms. 6 i 7).

Un altre cas similar és el que ens explica el document núm. 10: fra Pere Cros,

2. Monestir situat a Martorell (Alt Penedès).

prepòsit del monestir de Sant Pau del Camp, havia presentat una demanda contra el batlle del castell de Terrassola³ a causa dels greuges (el documents no ens especifica de quina mena de greuges es tractava) que tant el citat prepòsit com alguns dels seus homes havien rebut dintre dels termes del dit castell. El 3 de febrer de 1388, Joan I ordenà que, dintre dels quatre dies següents a la recepció de la missiva, el batlle o un representant seu acudissin a la presència reial per a respondre a aquesta demanda. Altrament, el rei procediria segons justícia.

2. DOCUMENTS SOBRE FISCALITAT

El document núm. 3 ens parla del delme o dècima. El delme era la desena part dels productes de la terra que esglésies i monestirs percebien per al seu manteniment. Per a comprendre el contingut d'aquest document núm. 3, ens cal recordar que Pere el Cerimoniós, per a afrontar les ingents despeses de la guerra amb Castella, obtingué del Pontífex Innocenci VI la concessió del delme de la diòcesi de Barcelona. Així s'explica que, el 1356, el prior de Sant Pau es resistís a pagar la part que li corresponia en el delme, al·legant que, quan el delme fou concedit pel Sant Pare al rei, ell, el prior, ja havia lliurat al sobirà una quantitat de diners.

Un altre document que també es refereix a la tributació del monestir és el número 5. El prior s'havia compromès a pagar la quantitat de 40 florins d'or d'Aragó pels homes que tenia al priorat, a fi d'ajudar a sufragar les despeses ocasionades amb motiu del casament de l'infant Joan, fill de Pere el Cerimoniós. Després resultà que molts d'aquests homes no volgueren pagar res. L'any 1360, l'infant Joan va ordenar que es fes execució sobre els béns dels esmentats homes fins a atènyer la quantitat dels 40 florins. Això ens demostra que el monestir de Sant Pau no es lliurà pas de contribuir en aquests impostos extraordinaris demanats per la Corona.

3. DOCUMENTS SOBRE CAPBREVACIÓ

Tres dels documents que presentem en aquest recull (els núms. 4, 11 i 30) són autoritzacions reials per a dur a terme una capbrevació.

La capbrevació consistia en els reconeixements que els emfiteutes feien als senyors directes dels béns que tenien pels dits senyors —en aquest cas, el prior de Sant Pau del Camp— com a prova de la subsistència dels drets dominicals. Aquests reconeixements es feien davant d'un notari públic i de testimonis i es registraven en uns manuals denominats capbreus. Per a procedir a una capbrevació, calia que

3. Actualment Terrassola del Penedés, comarca de l'Alt Penedés, prov. de Barcelona.

el senyor directe en demanés permís al sobirà. Si aquest aprovava la sol·licitud, ordenava als veguers de les circumscripcions en les quals el senyor tenia béns que fessin pregonar per tots els indrets de les seves demarcacions l'obligació que tenien els emfiteutes de manifestar tots els camps, vinyes, cases, delmes, censos, etc., que tinguessin pel senyor, davant del notari que s'indiqués i dintre del termini ordenat, sota la pena fixada en cas d'incompliment. També havien d'exhibir els instruments notariais que acreditaven les seves tinences⁴. D'aquestes autoritzacions reials per a capbrevar en tenim tres exemples: un del 18 de juny de 1358, ordenada per Pere el Cerimoniós (document núm. 4), una altra del 28 de febrer del 1388, ordenada pel rei Joan I (document, núm. 11) i una tercera, també ordenada per Joan I, el 12 de setembre de 1390 (document núm. 30).

4. PROTECCIO DE LA CORONA

Sant Pau del Camp fou objecte de la protecció reial. Hi ha documents que ho demostren fefaentment. Alfons el Benigne ja l'havia posat sota la seva protecció el dia 19 de gener del 1328 i el 7 de maig del 1331⁵.

Dintre d'aquest grup de documents, n'oferim un, el que porta el número 33, segons el qual, atenant la súplica de fra Pere Sa-illa, prior de Sant Pau, Joan I, el 10 de setembre de 1393, posa tot el monestir sota la seva custòdia i guiatge especials. Mana als oficials que respectin aquesta protecció. Els infractors cauran en la indignació reial i, a més, hauran de pagar a l'erari regi una multa de dos mil florins d'or d'Aragó. Els dits oficials estaran obligats a fer pregonar pels llocs de les seves respectives jurisdiccions aquesta salvaguarda reial de què gaudia el cenobi. I perquè ningú pogués al·legar un desconeixement de l'esmentada protecció, el sobirà ordenava que en tots el termes del monestir hi fossin erigits els penons del rei.

A més d'aquests documents de custòdia general, en casos més puntuals i concrets, també es manifestà el suport de la Corona: per exemple, en una ocasió, un personatge anomenat Llong de Canelles, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, devia una quantitat de diners al prior i convent de Sant Pau. Doncs bé, l'infant Joan, fill de Pere el Cerimoniós, el dia 18 d'agost de 1385, ordenà al veguer i al subveguer de Barcelona i del Vallès que fessin execució sobre els béns del deutor fins a assolir la quantitat de diners que devia a Sant

4. Cf. J. MUTGÉ, *El monestir benedictí de Sant Pau del Camp de Barcelona a la segona meitat del segle XV* (Edició d'un Capbreu del 1461-1462, «Miscel·lània de Textos Medievals», 8 (Barcelona, 1996), pp. 393-461.

5. Edita J. MUTGÉ, *Documents sobre el monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona (segles XIII-XIV)*, citat, docs. 7 i 11 pp. 950-951 i 952-953.

Pau del Camp. Val a dir, però, que l'infant afegia: «a fi que el prior, al seu torn, pugui pagar el seu deute a la cúria reial» (document núm. 9).

5. INTERVENCIO DE LA CORONA EN LA DESIGNACIO DE PRIOR

Hem de parlar d'un grup de documents que ens demostren la intervenció de la Corona en la designació del prior de Sant Pau del Camp. Són els números 12-30.

Cap el final de l'estiu del 1389, el càrrec de prior de Sant Pau es trobava vacant. Malgrat que la designació de prior era efectuada pel Pontífex⁶, ens trobem davant d'un reguitzell de cartes, 19 en total, escrites algunes pel rei Joan I i algunes altres per la seva muller la reina Violant. Un grup d'aquestes cartes porten data de 10 de setembre de 1389 i un altre grup de 16 de setembre de 1389. Totes elles demostren un marcat interès dels monarques perquè fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, de l'Orde de Sant Benet, i llavors prior del monestir de Flix (diòcesi de Tortosa)⁷, fos designat prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona.

Els sobirans catalano-aragonesos, Joan I i Violant, consideraven fra Francesc Tortosa com la persona idònia per a ocupar el priorat de Sant Pau a causa de la seva honestetat. Per altra banda, els vincles de consanguinitat que unien fra Francesc Tortosa a alguns dels domèstics del rei eren un motiu més per a demanar amb insistència la seva designació com a prior del monestir de Sant Pau del Camp. Per a assegurar-se l'èxit en la recomanació, tant el rei com la reina no en tingueren prou en sol·licitar l'elecció de fra Francesc Tortosa al papa d'Avinyó, Climent VII⁸ (documents núms. 12, 17, 20, 25), sinó que també ho demanaren a tot el Col·legi cardenalici (documents núms. 13, 18, 22), al cardenal de València, Hug de Llupià i Bages parent del rei (documents núms. 14, 19, 22, 26), al cardenal de Viviers, Guillem de Ligni (documents núms. 14, 19, 32), al Mestre del convent dels Hospitalers de Rodes (documents núms. 15, 21, 28), al procurador reial a la

6. Sant Pau del Camp era propietat de la Seu romana (Cf. P. KEHR, *El papat i el principat de Catalunya fins a la unió amb Aragó*, «Estudis Universitaris Catalans», XIII-1 (Barcelona, 1928), p. 11).

7. La notícia més antiga d'aquest monestir és de l'any 1166, en què Gaufred, bisbe de Tortosa, donà l'església de Flix a Sant Pere de Besalú i a Bernat, el seu abat. El bisbe es reservà la quarta part dels delmes i exigí que l'abat o el prior li presentessin el capellà de l'església, que ell havia d'aprovar. Amb aquesta donació es pretenia crear un priorat de Besalú a Flix. Sabem que el 1314, el prior de Flix era Bernat de Pina [*Catalunya Romànica*, vol. XXVI, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1997 (Article de Carles Puigferrat i de Rosa Maria Asensi)], p. 63.

8. Cal recordar que ens trobem en ple Cisma d'Occident (1378-1417), època en la qual hi hagué dos papes simultanis residents a Roma i Avinyó. Pere el Cerimoniós es mantingué neutral, però el seu fill i successor, Joan I, es posà al costat de Climent VII, primer i de Benet XII (el papa Luna, a partir de la seva elecció el 1394). En aquests moments, doncs, quan Joan I i la seva esposa Violant demanaven el priorat de Sant Pau del Camp per Francesc Tortosa s'adreçaven a Climent VII.

cúria papal (documents núms. 16, 24, 29), i al cambrer del Sant Pare, que era l'arquebisbe d'Arlès, Joan de Rochechouart (documents núms. 23, 27).

No sabem si la Corona va triomfar en la seva proposta i fra Francesc Tortosa va esdevenir prior del monestir de Sant Pau del Camp. Si observem el priorologi de Sant Pau, veiem que existeix una llacuna de quinze anys, des del 1376, any de la mort de Ramon Guixà i el 1391, en què és designat Pere Oliver⁹. Podria ser que un dels priors d'aquest període poc conegut de la història del monestir hagués estat Francesc Tortosa.

Aquesta intervenció del rei catalano-aragonès en la provisió del priorat de Sant Pau del Camp la tornem a trobar poc més de tres anys més tard: en efecte, el 30 de desembre de 1392, Joan I, areses les altes qualitats de fra Francesc Desperer, cambrer del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona, on havia residit durant més de quaranta anys, el proposà al Sant Pare com a prior. El rei justificava aquesta designació al·legant que, després del traspàs del seu predecessor, Francesc Desperer ja havia estat elegit concordement per la comunitat de Sant Pau (document núm. 31). Igual que succeí amb Francesc Tortosa, per tal de reeixir en la proposta, el rei va recórrer també a altres dignitats eclesiàstiques, a més del Sant Pare, com el cardenal de Viviers, Guillem de Ligni (document núm. 32).

No sabem tampoc si Desperer va ser prior. Si més no, tampoc consta al priorologi de Sant Pau, segons el qual, entre el traspàs de Pere Oliver, el 1391, i la designació de Pere Sa-illa, el 1396, hi tornà a haver un lapse de cinc anys¹⁰. Foren anys obscurs per a la història de Sant Pau del Camp.

6. RELACIO ENTRE LA CORONA I EL PRIOR DE SANT PAU DEL CAMP

El tres últims documents (núms. 34, 35 i 36) ens demostren que entre la Corona i el cenobi de Sant Pau hi havia una relació directa i immediata per a tractar qüestions puntuals. Per exemple, el 3 d'agost del 1394, Joan I s'adreçava al prior de Sant Pau per a demanar-li que acudís urgentment a la seva presència per a estudiar afers d'importància. En el darrer d'aquests tres documents, el 36, el rei precisava més: demanava al prior de Sant Pau del Camp que es traslladés a la seva presència per a parlar de l'entredit que pesava en aquells moments sobre la ciutat de Barcelona. Suposem que el document fa referència al següent fet: el llavors bisbe de Barcelona, Ramon d'Escales va predicar públicament en favor de la llibertat dels esclaus i demanà al papa Benet XIII una llei que els la concedís. A

9. Vegeu Jordi VIGUÉ, *El monestir romànic de Sant Pau del Camp*, amb un capítol sobre la Història, d'Antoni PLADEVALL, Barcelona, 1974, p. 33.

10. *Ibidem*.

més, va acollir en el propi palau episcopal als esclau perseguits pel Consell de Cent. Naturalment, això comportà un conflicte entre el bisbe i la ciutat¹¹.

LA COMUNITAT DE SANT PAU DEL CAMP

Un examen dels documents que es publiquen a l'Apèndix ens pot ajudar a anar corroborant i reconstruint el priorologi de Sant Pau del Camp. Entre els anys 1332 i 1394, veiem actuar Ramon d'Olzinelles (documents núms. 1 i 2); Ramon Guixà (document núm. 11, de l'any 1388), i Pere Sa-illa (document 33, de l'any 1393). Tant l'un com l'altre apareixen sol·licitant dels sobirans (Pere el Cerimoniós i Joan I, respectivament), autorització per a capbrevar. Aquests tres priors consten al priorologi de Sant Pau¹². Els documents núms. 12 al 29 ens informen que durant l'interregne comprès entre l'any 1376 i 1391, fra Francesc Tortosa va ser proposat pels reis per a ocupar el priorat; i que en el lapse entre l'any 1391 i 1396, fou proposat Francesc Desperer, per bé que, com hem dit, no sabem si arribaren a ocupar el càrrec.

Quant a altres membres de la comunitat, a part del prior, tenim notícia de fra Guillem Oller, que al 1380 era monjo i prepòsit de Sant Pau del Camp (documents núms. 6 i 7). També se'ns parla de Fra Pere Cros, així mateix prepòsit de Sant Pau l'any 1388 (document núm. 10).

11. Cf. S. PUIG Y PUIG, *Episcopologio de la Sede Barcinonense*, Barcelona, 1929, p. 276 i notes 98-99.

12. *Ibidem*.

APÈNDIX DOCUMENTAL¹

1

1332, març, 14. Tarragona.

Alfons el Benigne, atenant l'apel·lació formulada per Bernat Bonet, en qualitat de procurador del prior i convent del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, confia al jurisperit barceloní, Bonanat Descasals, l'estudi de la sentència interlocutòria que havia estat dictada per Francesc Ermengol, així mateix jurisperit de Barcelona i jutge designat pel noble Guillem de Cervelló, portantveus de procurador a Catalunya per l'infant Pere procurador general de Catalunya, en el plet que es debatia entre el prior i convent de Sant Pau del Camp, de l'una banda, i Guillem Tagalella i el seu procurador, Jaume Llibre, de l'altra, a causa d'un mas amb totes les seves propietats i drets.

ACA, C, reg. 451, fol. 215 r.

Alfonsus, et cetera, fideli nostro Bonanato de Casalibus, iurisperito Barchinone, salutem et cetera.

Cum Bernardus Boneti, nomine procuratorio prioris et conventus Sancti Pauli de Campo Barchinone, a quadam interlocutoria lata per Franciscum Ermengaudi, iurisperitum Barchinone, iudicem assignatum per nobilem Guillelmum de Cervilione, gerentem vices procuratoris in Cathalonia pro inclito infante Petro, karissimo primogenito et generali procuratori nostro, in causa que vertitur inter dictos priorem et conventum, ex una parte, et Guillelmum de Tagalella et Jacobum Libre, eius procuratorem, ex altera, ratione cuiusdam mansi, cum honoribus et aliis iuribus et pertinentiis ipsius ad nos appella-

1. Aquest Apèndix Documental consta de 36 documents, 28 de transcrits i vuit només en regesta (els núms. 21, 22, 25, 26, 27, 28 i 29) per ser de contingut molt similar. Dintre dels transcrits, la major part són escrits en llatí, llevat de cinc que ho són en català (núms. 16, 24, 34, 35 i 36) i un en castellà (núm. 15).

Per a les transcripcions, hem mantingut la màxima fidelitat a l'original, però, per tal de facilitar-ne la comprensió, hem adoptat els següents criteris:

1. Hem regularitzat la puntuació i l'ús de les majúscules segons les normes actuals.

2. Hem respectat les consonants dobles entremig de paraula, però les hem transcrites per una de sola quan apareixen al començament de la paraula.

3. Hem transcrit la j per i en els documents llatins, llevat dels casos dels noms de persona i lloc. També hem regularitzat l'ús de la u i de la v, segons el seu valor fonètic. Pel que fa a la t i la c, que molt freqüentment es confonen, ens hem inclinat per adoptar la c, que devia ser el so emprat a l'E-dat Mitjana.

4. Quant als documents en català, els hem puntuats i accentuats segons el sistema actual i també hem fer ús de l'apòstrof, del guionet i del punt volat per indicar les elisions i aglutinacions.

5. Les lletres i paraules il·legibles les hem indicades entres parèntesis quadrats [].

6. Hem indicat en nota a peu de pàgina les esmenes i altres correccions del copista.

Les abreviatures utilitzades són: ACA=Arxiu de la Corona d'Aragó; C=Cancelleria; fol. fols.=foli folis; r.=recto; reg.=registre; v.=verso.

verit, nosque de ipsa appellacione per vos cognosci velimus, idcirco, vobis dicimus, comitimus et mandamus quatenus, vocatis evocandis, de predicta appellacionis causa cognoscatis et super ea faciatis breviter et de plano quod de iure et ratione fuerit faciendum, maliciis omnibus retroiectis. Nos, enim, super predictis vobis comittimus vices nostras.

Data Terrachone, pridie idus marcii, anno Domini M° CCC° XXX° primo.
Bartholomeus de Podio mandavit michi.

2

1332, abril, 13. Tortosa.

Alfons el Benigne, atenant l'apel·lacio formulada per Berenguer de Sentmenat, canonge de Barcelona, fra Ramon d'Olzinelles, prior del monestir de Sant Pau del Camp, i Bernat Bonet, procurador i sacristà del monestir de Sant Cugat del Vallès, a la sentència dictada pel jutge de la cort Guillem de Mora, contra el procurador fiscal del rei, en el plet que es debatia entre el dit procurador fiscal, de l'una banda, i el síndic de la vila de Caldes de Montbui, de l'altra, confia al jurisperit de Barcelona, Jaume Mateu l'estudi de l'esmentada apel·lació.

ACA, C, reg. 451, fol. 292 v.

Alfonsus, et cetera, fideli nostro Jacobo Mathei, iurisperito Barchinone, salutem et cetera.

Causam appellacionis ad nos Berengarium de Sancto Minato, canonicum Barchinone et fratrem Raymundum de Oltzinellis, priorem monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone, et Bernardum Boneti, procuratorem prioris et sacriste monasterii Sancti Cucuphatis Vallense, eo quia sua asserunt interesse, ad nos emisse, a quadam sententia per dilectum iudicem curie nostre Guillerumum de Mora, in causa que coram ipso vertebatur, ex delegacione nostra, inter procuratorem nostrum fiscalem, ex una parte, et sindicum universitatis ville et termini Calidarum de Montebovino, ex altera, contra procuratorem fiscalem predictum lata et pro hominibus supradictis, ratione et processu seu sententia inde facto et lata contenta, vobis, tenore presentium, ducimus mittendo, mandantes vobis quatenus, vocatis qui fuerint evocandi, cognoscatis prius an dicte appellacioni fuerit defferendum nec ne et si eidem fore deferendum inveneritis, de meritis ipsius² appellacionis cause cognoscatis breviter, summarie et de plano, maliciis et diffugiis cuiuslibet rescatis et super eis faciatis et decernatis quod de iure et ratione inveneritis faciendum. Nos enim vobis, super hiis mittimus per presentes plenarie vices nostras.

Data Dertuse, idus aprilis, anno Domini M° CCC° XXX° secundo.

Guillermus de Pucrovicino, mandato regio facto per Rodericum Luppi Sarnes, tenentem locum vicecancellarii.

1356, setembre, 8. Perpinyà.

Pere el Cerimoniós mana al prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona que, en atenció a les moltes despeses que la Corona ha d'afrontar, pagui íntegrament la part que li correspon en la dècima biennal de la diòcesi de Barcelona que el Pontífex havia concedit al rei, ja que ha sabut pel subcol·lector d'aquesta dècima que l'esmentat prior es resistia a pagar-la, tot al·legant que, quan la dita dècima havia estat concedida a la Corona, l'esmentat prior havia donat al monarca una certa quantitat de diners, a la restitució de la qual considerava que el rei estava obligat, en virtut d'una clàusula que es contenia en el document de concessió de la dècima feta pel Sant Pare.

ACA, C, reg. 1327, fols. 156 r.-v.

Petrus, et cetera, venerabili priori Sancti Pauli Barchinone, salutem et dileccionem.

Per subcollectorem decime biennalis nobis ultimo concesse per dominum Summum Pontificem infra diocesis Barchinone, percepimus quod vos recusatis et contradicitis³ exsolvere partem vos solvere contingentem in decima supradicta, ratione cuiusdam peccunie quantitatis quam vos dictus prior, tempore quo dicta biennalis decima fuit nobis concessa aut infra biennium ante dictum nobis dedistis et generose contulistis, ad cuius restitutionem pretenditis et asseritis nos teneri, pretextu cuiusdam clausule in concessione nobis facta per dictum dominum Summum Pontificem de decima supradicta. Quare, vos attente deprecamur quatenus, nostri honoris respectu et consideratione, nonnullarum et diversarum misionum et expensarum quas pluribus de causis et signanter in isto neccesitatis articulo nos oportet facere et etiam sustinere, iamdictam partem in dicta decima vos solvere contingentem prefato subcollectori nostro nomine, absque⁴ diminucione aliqua, integre exsolvatis, si nobis servire cupitis et placere.

Data Perpiniani, octava die septembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o L^o sexto. Visa Rodericus.

Bertrandus de Pinos, mandato regio facto per locumtenentem thesaurarii.

1358, juny, 18. Barcelona.

Atenent la queixa del prior de Sant Pau del Camp, segons la qual alguns emfiteutes del monestir es negaven a pagar els censos als quals estaven obligats, Pere el Cerimoniós mana al veguer de Barcelona i al de Vilafranca del Penedès, als batlles i altres oficials que, quan el prior o el seu procurador els ho demanin, facin pregonar pels indrets de les seves respectives jurisdiccions que tots els dits emfiteutes de Sant Pau mostrin al prior, dintre dels 30 dies següents, els instruments que

3. Segueix facere; ratllat.

4. Segueix dimini, ratllat.

demonstrin les seves tinences, sota la pena de pagament a l'erari regi de 50 morabatins d'or.

ACA, C, reg. 1160, fol. 46 v.

Petrus, et cetera, dilectis et fidelibus vicariis Barchinone et Villefranche Penitensis necnon baiulis ceterisque officialibus nostris et eorum locatenentibus ad quos presentes pervenerint, salutem et dilectionem.

Ex parte prioris et conventus monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone est nobis humiliter supplicatum quod licet dictus prior et conventus habeant et recipiant ac consueverunt recipere et habere diversos census et redditus infra iurisdicciones vobis commissas, verumtamen, nonnulli qui ad prestationem tenentur censuum et reddituum predictorum, in fraudem dictorum prioris et conventus denegant dictos census et redditus solve-re et, per consequens, exhibere priori iamdicto vel eius procuratori instrumenta dicta facientia pro predictis, in ipsorum prioris et conventus preiudicium non modicum atque dampnum. Quocirca, nobis, pro parte eorum humiliter supplicato, vobis et cuilibet vestrum dicimus et expresse mandamus quatenus, quilibet vestrum in iurisdiccione sibi com-missa, cum et quando pro parte prioris prefati vel eius procuratoris fueritis requisiti, preconitzari per loca publica publice faciatis ut omnes et singuli facientes census, agraria vel quecumque alia, monasterio antedicto, vel terras et possessiones tenentes in emphiteosim vel aliter pro eodem, infra triginta dies a die qua preconitzacio huiusmodi facta fuerit in antea continue computandos, dicta instrumenta memorato priori vel eius procuratori exi-beant vel faciant exhiberi, sub pena quinquaginta morabatinorum auri nostro aplicandorum erario, si contra preconitzacionem huiusmodi dicta instrumenta neglexerint exhibere. In hiis taliter vos habentes quod de negligencia⁵ vel inobediencia redargui inde minime valeatis, sed potius de iusticia et diligencia comendari.

Data Barchinone, sub nostro sigillo secreto, XVIII die iunii, anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

Petrus, cancellarius.

Bernardus de Torrente, mandato domini cancellarii.

5

1360, agost, 7. Vic.

El prior del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona s'havia compromès a pagar la quantitat de 40 florins d'or d'Aragó pels homes que hi havia en el seu priorat per a ajudar a sufragar les despeses ocasionades amb motiu del matrimoni de l'infant Joan, però molts d'aquests homes es negaren a pagar cap florí. Per això, atenent la súplica del prior, l'infant Joan ordena als porters, tant els seus com els del rei (Pere el Cerimoniós), que facin execució sobre els béns dels homes del priorat fins a atènyer la suma dels 40 florins més les despeses ocasionades per aquest motiu.

ACA, C, reg. 1726, fol. 31 r.

5. negligencia, *corregit sobre diligencia.*

Infans Johannes, et cetera, fidelibus quibuscumque dicti domini regis atque nostris janitoribus quibus hec littera nostra presentabitur, salutem et gratiam.

Pro parte religiosi et dilecti nostri prioris domus de Sentpol, civitatis Barchinone, fuit nobis humiliter supplicatum quod, licet idem prior in adiutorium expensarum nostri matrimonii generose solvere promiserit per homines in sui prioratu degentes quadraginta florenos auri de Aragonia, ipsi tamen homines, quamvis plures requisiti fuerint per ipsum priorem quantitatem eandem solvere contradicunt quamquidem florenarum summa idem prior pro hominibus ipsis nostro expensori solvere obligavit. Quare, supplicato nobis per dictum priorem sibi, super hiis, de congruo iusticie remedio provideri, vobis et vestrum singulis dicimus et mandamus quatenus, quocumque per priorem desuper nominatum requisiti fueritis, execucionem in bonis hominum suorum iamdictorum usque ad dictam quantitatem quadraginta florenorum, necnon expensarum propterea factarum et fiendarum rigidam faciatis, cum non sit consonum rationi quod quis debito seu solutione alterius debeat pregravari, de quaquidem florenorum quantitate cum per vos seu alium ex vobis recepta fuerit, predicto priori volumus responderi recuperando tamen ab eo apocham de soluto.

Data Vici, VII die augusti, anno a nativitate Domini M° CCC° LXXX° Johannes de Pontis

Dominus dux mandavit michi Jacobo Ferrarii. Probata.

(Al marge superior encapçalant el document): Pro priore domus Sancti Pauli Barchinone.

6

1380, juliol, 19.

Sentència del rei Pere el Cerimoniós a l'apel·lació presentada per fra Bernat Puig, prior del monestir benedictí de Sant Genís de Rocafort (Martorell, Baix Llobregat), i el seu procurador fra Francesc Magre contra una sentència que havia estat dictada en contra d'aquest darrer pel conseller i auditor de la cúria del rei Bernat Miquel, llicenciat en lleis, en un plet que es debatia entre el dit prior, de l'una banda, i fra Guillem Oller, prebòsit del monestir de Sant Pau, de l'altra. El rei considera que la sentència de Bernat Miquel era justa per la qual cosa no procedia de presentar cap apel·lació, per consegüent, Bernat Puig fou condemnat a pagar a fra Guillem Oller, monjo i prebòsit de Sant Pau de Barcelona la quantitat de 15 lliures i 17 sous i a fer cancel·lar l'embargament que havia fet fer d'una bota plena de vi a la vila de Sant Vicenç dels Horts. La sentència reial fou pronunciada en presència de Jaume Agustí, auditor, Pere Sitjar, Bernat Vives i Joan Desplà, doctors en lleis, Pere Saplana, Pere Sacoma i Francesc Peller, escriptors del rei. El 7 d'agost del mateix any, els oïdors de la cort Bernat Miquel i Andreu de Contijoc varen evaluar les despeses d'aquest procés en la quantitat de 11 lliures, 7 sous i 6 diners barcelonesos, en presència de Bernat d'Olzinelles de la tresoreria del rei i de dos veïns de Barcelona.

ACA, C, reg. 1452, fols. 166 v.-167 r.

In Christi Domine. Noverint universi quod nos Petrus, et cetera.

Quoniam tam de causa appellacionis ad nos emisse per fratrem Bernardum de Podio,

priorem monasterii Sancti Genesii de Ripeforti a quadam sententia contra eum lata per fidelem consiliarium et auditorem curie nostre Bernardum Michelis, in legibus licenciatum, in quadam causa que coram eo vertebatur inter dictum priorem, ex parte una, et fratrem Guillerum Ollarii, prepositum monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone, ex altera, racione inferius latius descripta, quam de principali processu coram Matheo de Querio, in decretis licenciato, inter dictas partes actitato de nostro consilio per fidelem consiliarium et auditorem curie nostre Andream de Contijoch, in hiis per nos deputatum, relacio facta extitit, idcirco, dicto negotio examinato ac diligenter discusso per doctores et alios in iure peritos, dicto preposito presentis, dicto viro priore et eius procuratore fratre Francisco Magre contumaciter absentis, nos, qui in decidendis litibus subditorum nostrorum libenter nostras dirigimus acciones, presenti die, dictis partibus // [fol. 167 r.] ad audiendum nostram sententiam assignata, habito prius, super predictis, maturo et digesto consilio seu plenaria deliberacione, nostram in scriptis tulimus sententiam in hunc modum:

Nos Petrus, Dei gracia, rex Aragonum, et cetera.

Visa supplicacione coram nobis oblata per fratrem Franciscum Magre, procuratorem fratris Bernardi de Podio, prioris monasterii Sancti Genesii de Rochafort, ordinis Sancti Benedicti, et contentis in ea. Visa inquam appellacione per eiusdem emissa a quadam sententia lata per Bernardum Michelis, licenciatum in legibus, auditorem curie nostre, iudicem appellacionis per eundem, ut asserebat, emisse a quadam sententia contra dictum suum principalem lata per Matheum de Querio, licenciatum in decretis, in qua idem prior ad solvendum fratri Guillermo Oller, monacho et preposito Sancti Pauli Barchinone XV libras, XVII solidos et ad faciendum cancellari quamdam emparam quam fieri fecit in quadam bota plena vino que est in villa Sancti Vincencii de Ortis, extitit condemnatus. Visis, ex post, processibus factis tam in principali causa coram dicto Matheo de Querio, quam secundario, coram dicto Bernardo Michelis et sentenciis per eosdem latis. Visis, postrerio, et auditis racionibus que dicte partes dicere, proponere et allegare voluerunt⁶ in hac secunda causa appellacionis, factam inquam omnium predictorum relacione plenaria in nostro consilio per fidelem consiliarium et auditorem curie nostre Andream de Contijoch die presenti ad nostram ferendam et audiendam sententiam assignata, Sacrosanctis Evangeliiis coram nobis positis, pronunciamus et declaramus sententiam latam per dictum Matheum de Querio in rem iudicatam transivisse dictumque Bernardum Michelis bene pronunciasse et eundem fratrem Franciscum Magre male et perperam ab eius sententia appellasse. Et quia [... ..] est in expensis condemnandus. Idcirco, dictum fratrem Franciscum Magre et fratrem // [fol. 167 v.] Bernardum de Podio, principalem suum absentis, in expensis factis legitime hac occasione condemnamus, quarum taxationem nobis imposterum reservamus. Lata fuit hec sententia in consilio per dictum dominum regem seu in eius personam per honorabilem Raymundum Cervarie, decretorum doctorem eius cancellariam regentem et de eius mandato lecta et publicata per me, Petrum Thome, notarium et scriptorem regium, die iovis, XIX iulii, anno a nativitate Domini M CCC LXXX°, regnique dicti domini regis XLV°, presentibus dicto preposito et etiam pro testibus, venerabili Jacobo Agustini, auditore, Petro de Cijarii, Bernardo Vives, Johanne de Plano, legum doctoribus, Petro ça Plana, Petro ça Coma et Francisco Pellicerii, scriptoribus dicti domini regis et pluribus aliis in multitudine copiosa.

6. *Segueix ac, ratllat.*

Et postmodum, die martis, VII augusti, anno predicto, Bernardus Michelis et Andreas de Contijoch, auditores predicti, ex potestate eis atributa per dictum dominum regem, expensas per dictum prepositum in prosecucione dicti negotii factas per ipsum, medio iuramento auditas ad undecim libras et septem solidos et sex denarios barchinonenses taxarunt, presentibus testibus Bernardo de Ulzinellis, de thesauraria domini regis, V[...]. Calvell et Bernardo de Corde, comorantibus Barchinone.

Signum Petri, Dei gracia regis Aragonum, et cetera, qui hanc sententiam tulimus seu in nostri personam ferri iussimus per dictum Raimundum Cervera, nostram cancellariam regentem, eique sigillum nostrum impendenti apponi iussimus in testimonium premisorum.

Petrus Thome, mandato regio facto per Raimundum Cervera, in decretis doctorem, et ex sententia inde lata.

(*En lletra posterior, encapçalant el document*): Prepositi monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone.

7

1380, agost, 19. Barcelona.

Pere el Cerimoniós, atenant la petició que li havia estat formulada per fra Guillem Oller, monjo i preposít de Sant Pau del Camp, de Barcelona, ordena al veguer i batlle d'aquesta ciutat, i als altres oficials i porters reials que facin complir rigorosament la sentència que ell, el rei, havia dictat per a posar fi al plet que s'havia produït entre el dit fra Guillem Oller, de l'una banda, i fra Bernat Puig prior del monestir de Sant Genís de Rocafort, segons la qual aquest darrer havia estat condemnat a pagar a fra Guillem Oller la quantitat de 15 lliures i 17 sous barcelonesos que aquest reclamava, juntament amb onze lliures, set sous i sis diners de la mateixa moneda, per les despeses que Oller havia hagut d'afrontar a causa del litigi.

ACA, C, reg. 1452, fols. 168 r.-v.

Petrus, et cetera, dilecto et fidelibus nostris vicario et bajulo civitatis Barchinone et aliis officialibus et portariis nostris ad quos presentes pervenerint et infrascripta quomodolibet pertinere noscatur vel ipsorum officialibus locatinentibus, salutem et dilectionem.

Cum in causa seu questione que in cancellaria nostra ducta extitit inter fratrem Guillelmum Ollarii, monacum et prepositum Sancti Pauli de Campo Barchinone, ex parte una agentem, et fratrem Bernardum de Podio, priorem monasterii Sancti Genesii de Ripeforti seu eius procuratorem, fratrem Franciscum Magre, ex altera defendentem, nostram, die subscripta, tulimus sententiam per quam dictum fratrem Bernardum de Podio condemnavimus ad solvendum, tradendum eidem fratri Guillelmo Ollarii quindecim libras et decem septem solidos barchinonenses, quos dictus frater Guillelmus Ollarii petebat sibi exsolvi per dictum fratrem Bernardum de Podio et, etiam, undecim libras, septem solidos et sex denarios eiusdem monete pro expensis ob occasione litis predictae per ipsum fratrem Guillelmum Ollarii factis et sustentis, prout hec et alia in carta de dictis sententia et taxatione factis latius exprimentur, parumque prodesset fieri sententia nisi exequutioni debite

mandaretur, idcirco, supplicato nobis humiliter dicto fratre Guillermo Ollarii, volumus exigente iusticia, vobisque dicimus, comittimus et mandamus, de certa sciencia et expresse, quatenus dictam sententiam, iuxta sui seriem exequendo compellatis, iuriis remediis quibus decet, dictum fratrem Bernardum de Podio ad solvendum predictas peccunie quantitates cum effectu eidem fratri Guillermo Ollarii, faciendo proinde execucionem rigidam et expeditam in bonis dicti prioris et eius monasterii de Rochafort, sublatis omnibus maliciis et diffugiis ac excepcionibus, prout ius et ratio suadebit. Nos, enim, vobis, dictis vicario et baiulo⁷, ad cautelam super premissis cum dependentibus, emergentibus et connexis comittimus vices nostras plenarie cum presenti, per quam mandamus firmiter vobis omnibus officialibus nostris⁸ quod, casu quo predicta execucio per portarios fieri // [fol. 168 v.] oporteat, detis⁹ eis super predictis consilium, auxilium et favorem totiens quotiens inde fueritis requisiti.

Data Barchinone, XIX die augusti, anno a nativitate Domini M CCC LXXX. Petrus, cancellarius.

Petrus Thome, pro execucione. Probata.

(En lletra posterior, encapçalant el document): Eiusdem pro Curia.

8

1383. novembre, 20. Montsó.

Pere el Cerimoniós confia a Joan Desplà, conseller reial i promotor dels afers de la cúria de l'infant Joan, la resolució dels litigis que, juntament o separada, es produiran entre el prior del monestir de Sant Pau del Camp, de l'una banda, i Bernat de Pratnarbonés, de la tresoreria reial, de l'altra; i entre l'esmentat Bernat de Pratnarbonés, de l'una banda i Jaume de Vallseca, llicenciat en lleis, i Bernat Sala, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, de l'altra, a causa dels lluísmes o lluísmes que el prior diu que li pertanyen per la compra-venda d'unes propietats existents a Sant Andreu de Palomar, de les quals el senyor directe era el prior de Sant Pau del Camp.

ACA, C, reg. 834, fols. 81 r.-v.

Petrus, et cetera, fideli consiliario et promotori negociorum curie nostri carissimi primogeniti, Johanni de Plano, legum doctori, salutem et gratiam.

Causam seu causas, questionem seu questiones que ducuntur seu duci sperantur, coniunctim vel divisim, inter priorem Sancti Pauli Barchinone, ex una parte, et fidelem de nostra thesauraria Bernardum de Pratnarbones, ex altera, seu inter dictum Bernardum, ex una parte, et fidelem nostrum, Jacobum de Vallesicca, in legibus licenciatum, et Bernardum Sala, parrochie Sancti Andree de Palomario, diocesis barchinonensis, agendo vel defendendo, ex altera, racione laudimii seu laudimiorum que idem prior asserit ad se pertinere, racione contractus inter ipsum Jacobum de Vallesicca et dictum Bernardum de Pratnarbonés initi et facti super empcone quam ipse Jacobus fecerat a dicto Bernardo Sala, de

7: dictis vicario et baiulo, *interlineat*.

8: vobis omnibus officialibus nostris, *corregit sobre dilectis officialibus nostris, ratllat*.

9: detis, *corregit sobre mandetis, ratllat*.

quibusdam morabatinis que percipiunt super quibusdam proprietatibus sistentibus infra parrochia Sancti Andree de Palomario predictam que tenentur // [fol. 81 v.] sub directo dominio dicti prioris, quamque empcionem morabatini ante eius possessionem et precii solucionem idem Jacobus de Vallesica resignavit dicto Bernardo de Pratsnarbones, vobis huius serie ducimus comittendas, mandantes vobis quatenus, vocatis evocandis et eorum rationibus auditis, de dictis causis et questionibus cognoscatis et, super eis, faciatis et decernatis quod de iure et ratione inveneritis faciendum, procedendo in eis breviter et sine lite, simpliciter, summarie et de plano, sola facti veritate attenta, maliciis et difugiis quibuslibet resecatis. Nos, enim, vobis super omnibus et singulis cum inde emergentibus, dependentibus et connexis vices nostras comittimus plenarie cum presenti.

Data in Montesono, XX die novembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXX-XIII°. Rodericus, cancellarius.

Johannes de Vallespiri, ex petitione facta in consilio per tenentem locum vicecancellarii. Probata.

9

1385, agost, 18. Vic.

L'infant Joan, fill de Pere el Cerimoniós, mana al veguer i al subveguer de Barcelona i del Vallès i als seus lloctinents que, sota la pena del pagament a l'erari regi de 500 florins d'or d'Aragó, faci executió sobre els béns de Llong de Canelles, de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, de la quantitat de diners que deu al prior de Sant Pau de Camp, de Barcelona per uns censos antics, a fi que aquest darrer pugui pagar el seu deute a la curia reial.

ACA, C, reg. 1773, fol. 24 r.-v.

Infans Johannes, et cetera, dilectis et fidelibus nostris vicario et subvicario Barchinone et Vallense eorumque locatenentibus, salutem et dileccionem.

Cum prior Sancti Pauli Barchinone teneatur nobis et nostre curie in certis peccunie quantitatibus et Longus de Canellis, parrochie Sancti Andree de Palomario, teneatur dicto priori in aliquibus peccunie quantitatibus, ratione certorum censuum quod, tempore preterito, per dictum Longum dicto priori debitorum, dicimus et mandamus vobis, sub pena // [fol. 24 v.] quingentorum florenorum auri a bonis cuiuslibet vestrum contrafacientes habendorum et nostro erario applicandorum quatenus, in bonis dicti Longui de Canellis in eo quod vocata parte vobis constiterit ipsum dicto priori teneri, executionem rigidam faciatis, de quibus eidem priori responderi integre faciatis, pro eo ut idem prior nobis et nostre curie possit satisfacere in debito supradicto.

Data Vici, XVIII die augusti, anno a nativitate Domini M^o CCC LXXX quinto. Primogenitus.

Dominus dux mandavit michi Galcerando de Ortigis. Probata.

(*Al marge superior, encapçalant el document*): Pro curia.

1388, febrer, 3. Barcelona.

Atenent la petició de fra Pere Cros, de l'Orde de Sant Benet, preposít del monestir de Sant Pau de Barcelona, Joan I ordena a Ramon de Forama, batlle del castell de Terrassola, que, dintre dels quatre dies següents a la recepció de la missiva, ell o un representant seu, acudeixin a presència del rei, a fi de respondre a una demanda que el dit preposít de Sant Pau del Camp havia formulat contra l'esmentat batlle, a causa dels greuges que tant el preposít com alguns dels seus homes havien rebut dintre dels termes del castell de Terrassola i, tot seguit, procedixin en aquesta causa fins arribar a la sentència definitiva. Altrament, transcorregut aquest termini fixat peremptòriament, el rei actuarà segons justícia, malgrat la absència o contumàcia del batlle.

ACA, C, reg. 1830, fols. 179 v.-180 r.

Johannes, et cetera, fideli nostro Raymundo de Forama, baiulo castri de Terraçola, salutem et gratiam.

Ad instanciam et humilem supplicacionem per religiosum fratrem Petrum Cros, ordinis Sancti Benedicti, prepositum monasterii Sancti Pauli Barchinone, propterea nobis facta, vobis dicimus et expresse mandamus, vobisque per presentes citamus quatenus, infra quatuor dies a presentacione huiusmodi vobis fienda inantea continue numerandos per vos seu vestrum legitimum responsalem ad hec sufficienter instructum // [fol. 180 r.] in nostri audienciam compareatis, paratus respondere cuidam petitioni coram nobis per dictum prepositum contra vos oblate, pretextu nonnullorum gravaminum per vos, ut dicitur, illatorum tam dicto preposito quam nonnullis hominibus prepositure eiusdem infra terminos castri predicti populatis et procedere in causa inde ducenda usque ad difinitivam sententiam inclusive. Alias, nos lapso dicto termino quem vobis peremptore assignamus, procedemus in predictis ut iuris fuerit et rationis, vestri absencia seu contumacia in aliquo non obstante.

Data Barchinone, tertia die febroarii, anno a nativitate Domini M CCC LXXXVIII. Franciscus ça Costa.

Johannes Robiol, ex petitione proposita per vicecancellarium in consilio.

(Al marge superior, encapçalant el document): Fratris Petri Cros.

1388, febrer, 28. Barcelona.

A fi de conservar els drets del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona, el prior, fra Ramon Guixà, prior del monestir, demanava a Joan I, autorització per a la realització d'un capbreu públic autènticat i jurat. Atenent aquesta petició del dit prior, el monarca mana al veguer de Barcelona i del Vallès i a tots els altres oficials reials i als seus lloctinents que, en el moment de ser requerits pel prior de Sant Pau del Camp, facin pregonar pels llocs acostumats de les seves respectives jurisdiccions que tots aquells que estan obligats a pagar censos i drets a l'esmen-

tat monestir, en el termini de 30 dies, i sota pena del pagament de cent morabatins d'or a l'erari regi, han de manifestar, mitjançant jurament, al notari barceloní Joan Eiximenis, tots els masos, cases, honors, etc., pels quals paguen censos, rendes, delmes, agrers, servituds i tots altres drets al prior, mostrant al dit notari tots els documents que donin fe de les tinences.

ACA, C, reg. 1831, fols. 6 r.-v.

Johannes et cetera, dilectis et fidelibus¹⁰ vicario Barchinone et Vallense ac aliis universis et singulis officialibus nostris et eorum locatenentibus ad quos infrascripta pertineant et presentes pervenerint, salutem et dilectionem.

Nostram adiens presenciam religiosus frater Raymundus de Guixano, prior Sancti Pauli de Campo Barchinone, nobis sua humili petitione monstravit quod cum infra iurisdicciones vobis commissas diversos census, redditus, agraria, decimas, directa dominia et alia, habeat etiam ipse iura in et super nonnullis mansis, hospiciis, possessionibus atque terris qui et que, propter frequentem mutacionem earum et emphiteoticorum et alias diversas rationes seu causas possent de facili menis et sui etiam monasterii occultari et, ob hoc, nobis humiliter supplicavit ut, pro conservacione iuris sui et dicti sui monasterii capibrevium publicum autenticum et iuratum, de nostra benignitate solita mandari facere dignaremur. Nos, vero, supplicacioni huiusmodi tamquam iuste et rationi consone anuentes benigne, volumus vobisque et cuilibet vestrum dicimus et mandamus expresse, sub ire et indignacionis nostre incursu quatenus, cum pro parte dicti prioris fueritis requisiti, per loca solita iurisdictionum vobis commissarum, faciatis, voce preconis, publice nunciari quod omnes et singule persone, cuiusvis sint condicionis, que ad prestacionem predictorum censuum et iurium dicto priori teneantur, sub pena centum morabatinum auri nostro applicandorum erario, infra spacium XXX dierum, denuncient et confiteantur, medio iuramento, in posse fidelis nostri Johannis Exemini, notarii barchinonensis, omnes et singulos mansos, hospicia, honores, quorum dicti census, redditus, decimas, agraria, servitudes et iura alia que eidem priori et dicti eius monasterii prestari consueverint et tenentur, ponendo in posse dicti notarii omnes cartas, instrumenta et alia quovis documenta que habeant faciencia pro predictis. Et si aliquis vel aliqui huius nostre // [fol. 6 v.] provisionis seu precepti temerarii seu violatores extiterint ab illis, dictam penam totiens quotiens commissa fuerit exigatis ilico irremissibiliter et levetis

Data Barchinone, ultima die februarii, anno a nativitate Domini millesimo CCC^o LXXXVIII°. Franciscus Ça Costa.

(Al marge superior, encapçalant el document): Prioris Sancti Pauli de Campo.

1389, setembre, 10. Montsó.

Joan I, després de recordar al Sant Pare (Climent VII) la desestimació de la proposta que li havia fet abans de designar fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior de monestir de Flix de

10. fidelibus, interlineat.

l'Orde de Sant Benet (diòcesi de Tortosa) com abat del monestir benedictí de Sant Salvador de (Breda?) (diòcesi de Girona), el proposa, en aquesta ocasió, per a ocupar el priorat de Sant Pau del Camp de Barcelona, vacant a causa del traspàs del darrer prior. El rei considera Francesc Tortosa com la persona idònia per a ocupar el dit càrrec per la seva honestedat, de la qual n'era plenament informat pels vincles de consanguinitat que unien fra Francesc amb alguns del domèstics reials.

ACA, C, reg. 1872, fols. 170 v.-171 r.

Snactissime pater:

Dudum vacante abbacia monasterii Snacti Salvatoris de [Breda?], gerundensis diocesis, ordinis Sancti Benedicti, Vestri Sanctitati scripsimus quod eam in favore religiosi et dilecti nostri fratri Francisci Tortosa, bacallarii in decretis, prioris monasterii de Flix, diocesis dertusensis, ordinis supradicti, sed tunc supplicatio nostra, quamquam satis efficiat, exaudiri non meruit, immo de abbacia ipsa, alteri, Sanctitate Vestra providit qui possidet nunc eandem, cumque prioratus monasterii Sancti Pauli Barchinone nunc vacet per obitum ultimi prioris eiusdem, nosque de sui vita et honestate dicti fratris Francisci per obitum informati assertionibus fidedignis et quorundam respectu domesticorum familiarumque nostrorum qui sibi sanguis vinculo sunt coniuncti, cordi querimus, de illo, predicto fratri Francisco quam aliis omnibus providi, supplicamus quanto reverentius et affectuosius possimus quatenus, premissorum intuitu et nostri respectu honore, dignemini provisionem huiusmodi facere, ut si in uno passi fuimus // [fol. 171 r.] ut predicatur repulsam exaudiri in alio mereamur. Hec, namque provisio, Pie Pater, quam dicto monasterio fructuosa sperare potestis indubie nobis acurrat gratissima et, pro ea, dignas laudes et gracias referimus Vestra Beatitudo. Almam vestram personam conservare dignetur Altissimus Ecclesie sue Sancte incolumem, prospere in longevum.

Data in villa Montissoni, sub nostro sigillo secreto, X^o die septembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXXXIX°. Rex Johannes.

Eius humilis et devotus filius Johannes, rex Aragonum.

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio. Probata.

13

1389, setembre, 10. Montsó.

Joan I envia una còpia de la carta que havia tramès al Sant Pare (Clement VII), en la qual proposava fra Francesc Tortosa, prior de Flix, com a prior de Sant Pau del Camp, al Col·legi de cardenals, tot preguntant-los que insisteixin prop del Sant Pare perquè accedeixi a aquesta petició.

ACA, C, reg. 1872, fol. 171 r.

Reverendi patres et amici carissimi.

Nos scribimus domino Summo Pontifice in hac forma:

Sanctissime pater et cetera, ut supra proxime.

Et quia ex rationibus supra expressis et aliis cordialiter cupimus dicte nostre suppli-

cacionis effectum per vestras amicitias vestras (*sic*) de quibus plenam [...] obtinemus fiduciam deprecamur obnixè quatenus, apud dominum Summum Pontificem velitis et placeat nostri respectu honoris sic efficaciter, insistere et interponere preces vestras quod, vestri auxilio, consequimur optatum in brevi et ad vestra beneplacita et honores astrictius obligemur, fiducialiter rescribentes omnia que vestris adveniant sensibus placitura.

Data in Montesono, sub nostro sigillo secreto, X die septembris, anno a nativitate Domini M° CCC° LXXXIX°. Rex Johannes.

Idem [Eius humilis et devotus filius Johannes rex Aragonum].

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio]. Probata.

Dirigitur Collegio Cardinalium.

1389, setembre, 10. Montsó.

Joan I envia al cardenal de València, (Hug de Llupià Bages), parent seu, i al cardenal de Viviers, (Guillem de Ligni), una còpia de la carta que havia tramès al Sant Pare, en la qual proposava fra Francesc Tortosa, prior de Flix, com a prior del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona, llavors vacant. Els demana que intercedeixin recolzant aquesta proposta.

ACA, C, reg. 1872, fols. 171 r.-v.

Reverende pater consanguinee carissime.

Noscat Vestra Paternitas quod nos in favorem religiosi et dilecti nostri fratris Francisci Tortosa, bacallarii in decretis, prioris monasterii de Flix, Ordinis Sancti Benedicti, diocesis dertusensis, scribimus domino Pape pro prioratu Sancti Pauli Barchinone, Ordinis prelibati, ut videbit per extensum in copia presentibus interclusa. Scribimus, insuper, Collegio reverendorum dominorum cardinalium quare de vestri consanguinitatis et // [fol. 171 v.] amicitia spem gerentes precipuam, rogamus tandem intimo cordis affectu quatenus, circa optentum huiusmodi gratie, sic vos exhibere velitis intercessorem sedulum et actorum quod, adiuti intercessionis vestre instancia, votum nostrum celeriter assequimur et vobis de vicissitudine teneamini uberius suo casu.

Data in Montesono, sub nostro sigillo secreto, X die septembris, anno a nativitate Domini millesimo CCC° LXXXIX°. Rex Johannes.

Idem [Eius humilis et devotus filius Johannes, rex Aragonum].

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio]. Probata.

Dirigitur cardinali Valencie.

Similis fuit missa cardinali vivariensis.

1389, setembre, 10. Montsó.

Joan I comunica al Mestre dels Hospitalers de Rodes que ha escrit al Sant Pare i al Col·legi carde-

nalici proposit fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior del monestir de Flix (diòcesi de Tortosa), de l'Orde de Sant Benet, com a prior de Sant Pau del Camp, de Barcelona. El proposa tant en atenció a la seva ciència i mèrits com perquè considera que regirà molt bé el monestir de Sant Pau del Camp. Demana al dit Mestre de Rodes que insisteixi al Sant Pare a fi que la proposta sigui escoltada.

ACA, C, reg. 1872, fol. 171 v.

El rey d'Aragón.

Maestro caro amigo. Nos scrivimos al Padre Santo e al Collegio de los cardenales por el priorado de Sant Pol de Barchinona, del Orden de Sant Benedicto, en favor de fray Francesch Tortosa, bachiller en decretos, prior del monasterio de Flix, del vispado de Tortosa, de la Orden sobredita. E como hayamos ssi feyto a corazón principalment por gran proveyto e buen stamienio del monasterio de Sant Pol, el qual será por el dito fray Francisco muyt bien regido, como por la sciencia e meritos suyos, rogamos vos affectuosament que, por consideración de las ditas cosas e por honra nuestra, querades suplicar e instar que nuestra suplicación sea con acabament exausida. E faredes nos ende plazer que muyto vos agradesceremos. E rescribit, caro amigo, fiablement todas aquellas cosas que podamos fazer por vuestra honra.

Dada en Monzón, dius nuestro siello secreto, a X dias de setiembre del anyo M CCC LXXXIX. Rex Johannes.

Idem [Eius humilis et devotus filius Johannes, rex Aragonum.

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio]. Probata.

Dirigitur Magistro Rotensis.

16

1389, setembre, 10. Monzón.

Joan I envia al procurador reial a la cúria papal i a Pere Despont, secretari del rei, les cartes que ha escrit al Sant Pare (Climent VII), al Col·legi cardenalici, al cardenal de València, (Hug de Llupià) i al cardenal de Viviers (Guillem de Ligni) proposit fra Francesc Tortosa, batxiller en Decrets, prior del monestir de Flix, de l'Orde de Sant Benet, com a prior del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona, llavors vacant. El rei demana que les cartes siguin lliurades als interessats i que treballin per tal d'obtenir allò que es sol·licita.

ACA, C, reg. 1872, fol. 172 r.

Lo rey d'Aragó.

Sapiats que nós en favor del religiós e amat nostre frare Francesch Tortosa, bachiller en decrets, prior de Flix, del Orde de Sant Benet, scrivem al Pare Sant per lo priorat de Sant Pol de Barchinona del Orde dessus dit, lo qual vaga per mort de son prior, segons veurets pus larch en la còpia interclusa en la present. E més, scrivem al Col·legi dels cardenals e, a part, a nostre car cosí lo cardenal de València, e a Mosser de Viviers perquè tramettents-vos les letres ab aquesta, volem e us manam que aquelles presentets e, de nostra

part, instets, treballs e fàçats que obtingam breument ço que demanam, donant-hi tota diligència, com sia cosa que havem a cor e de la qual, per consegüent, nós farets agradable servey.

Dada en Montsó, sots nostre segell secret, a X dies de setembre del any M CCC LXX-XIX. Rex Johannes.

Idem [Eius humilis et devotus filius Johannes, rex Aragonum.

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio]. Probata.

Dirigitur procuratori regio et Petro de Pontis.

17

1389, setembre, 10. Montsó.

La reina (Violant), muller de Joan I, al seu torn, també demana al Sant Pare (Clement VII) que el càrrec de prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona sigui atorgat a fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior del monestir de Flix (diòcesi de Tortosa), de l'Orde de Sant Benet.

ACA, C, reg. 2038, fol. 36 v.

Sanctissime pater.

Conformes affectibus serenissimi domini regis, viri et domini nostri carissimi, supplicantis in favorem religiosi et dilecti nostri fratris Francisci Tortosa, bacallarii in decretis, prioris de Flix, ordinis Sancti Benedicti, dertusensis diocesis, pro prioratu monasterii Sancti Pauli Barchinone, ordinis prelibati. Et ex causis inducte adiectis in litteris regiis, supplicamus humiliter et devote pro speciali gracia deposcentes quatenus, supradicti domini regis ac nostri honoris intuitu, dictique prioris optentu, supplicationem dignemini regiam misericorditer exaudire. Et conservet almam vestram personam Altissimus ad regimem sue sancte Ecclesie in longevum.

Data in villa Montissoni, sub nostro sigillo secreto, X die septembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXXXIX°. La Reyna.

Domina regina mandavit michi Bartholomeo Sirvent. Probata.

18

1389, setembre, 10. Montsó.

La reina Violant, muller de Joan I, escriu al Col·legi cardenalici insistint en allò que ja els havia demanat el seu marit, el rei, és a dir la designació com a prior del monestir de Sant Pau del Camp, llavors vacant, de fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior de Flix, de l'Orde de Sant Benet (diòcesi de Tortosa).

ACA, C, reg. 2038, fol. 36 v.

Reverendi patres.

Serenissimus dominus rex, maritus et dominus noster carissimus, scribit vobis in favorem religiosi et dilecti nostri Francisci Tortosa, decretorum bacallarii, prioris de Flix, ordinis Sancti Benedicti, dertusensis diocesis, pro prioratu monasterii Sancti Pauli Barchinone, ordinis prelibati, vacante per obitum sui ultimi possessoris, prout in suis litteris cernere poteritis per extensum. Quamobrem, voluntati sui conformes, quem scimus multum appetere quod dictus frater Franciscus prioratum obtineret iamdictum, paternitates vestras intime deprecamur quatenus, regiis precibus, velitis nostri respectu honoris annuere liberaliter in hac parte, scituri quod nobis magnam inde complacenciam facietis que ad vestra sumus disposite beneplacita et honores.

Data in villa Montissoni, sub nostro sigillo secreto, X die septembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXXXIX°. La Reyna.

Idem [Domina regina mandavit michi Bartholomeo Sirvent]. Probata.

Collegio dominorum cardinalium.

19

[1389, setembre, 10. Montsó].

La reina Violant, muller de Joan I, escriu al cardenal de València, {Hug de Llupià}, i al cardenal de Viviers, {Guillem de Ligni} insistint en la petició que també els havia formulat el seu marit: la provisió del càrrec de prior del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona en la persona de fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, de l'Orde de Sant Benet, prior del monestir de Flix (diòcesi de Tortosa).

ACA, C, reg. 2038, fol. 36 v.

Reverende pater consanguinee carissime.

Consanguinitatem vestram intime deprecamur quatenus precibus domini regis, viri et domini nostri, precari vobis scribentis in favorem dilecti Francisci Tortosa, bacallarii in decretis, prioris de Flix, ordinis Sancti Benedicti, diocesis dertusensis, pro prioratu monasterii Sancti Pauli Barchinone, ordinis memorati, vacante per obitum sui ultimi possessoris, ut in suis litteris plenius est expressum, velitis ipsius domini regis quem sumus hoc cordi habere et nostri respectu honoris annuere liberaliter et gratanter. Nam, ex hoc complacebitis sibi et nobis non modicum que prompte sumus ad vestri comoda et honores. Data ut supra [in villa Montissoni, sub nostro sigillo secreto, X die septembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXXXIX°]. La Reyna.

Idem [Domina regina mandavit michi Bartholomeo Sirvent. Probata].

Dirigitur cardinali Valencie.

Fuit alia consimilis littera cardinali vivariensis facta.

20

1389, setembre, 16. Montsó

Joan I reitera al Sant Pare la petició que ja li havia manifestat dies endarrera, és a dir, que fra

Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior del monestir de Flix, de l'Orde de Sant Benet, diòcesi de Tortosa, fos designat com a prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, del mateix Orde.

ACA, C, reg. 1872, fol. 177 v.

21

[1389], setembre, 16. Montsó.

Joan I reitera al Mestre dels Hospitalers de Rodes la petició que ja li havia fet anteriorment: que fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, de l'Orde de Sant Benet, diòcesi de Tortosa, sigui designat com a prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona.

ACA, C, reg. 1872, fol. 178 r

22

1389, setembre, 16. Montsó.

Joan I reitera al seu parent, el cardenal de València, (Hug de Lupià) i a tot el Col·legi cardenalici la petició que ja li havia formulat dies abans: que fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior del monestir de Flix, de l'Orde de Sant Benet, diòcesi de Tortosa sigui designat prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona.

ACA, C, reg. 1872, fol. 178 r.

23

1389, setembre, 16. Montsó

Joan I comunica al cardenal d'Arlès, (Joan de Rochechouard), cambrer de Climent VII que, en diverses ocasions, ha proposat al dit Pontífex la designació de fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, com a prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona. Li demana que influeixi sobre el papa, perquè aquesta petició es faci realitat.

ACA, C, reg. 1872, fols. 178 r.-v.

Reverende pater et amice carissime.

Paternitatem vestram, de qua plenam in eventis obtinemus fiduciam, rogamus ab intimis quod cum domino Summo Pontifice scripsimus iam pridie et nunc iterato scribamus pro prioratu Sancti Pauli Barchinone, ordinis Sancti Benedicti in fa-//[fol. 178 v.]vorem dilecti fratris Francisci Tortosa, bacallarii in decretis, prioris de Flix, ordinis prelibati, der-

tusensis diocesis, velitis nostri respectu honori predicti Francisci meritorum obtentu sic nobis in hiis adesse, vestre intercessionis auxilio, ut obtineamus, in brevi, quod certe ferventius postulamus, sciturus quod nobis ex isto complacebitis admodum et proinde tenebimur vobis ad merita gratiarum.

Data in Montesono, sub nostro sigillo secreto, XVI die septembris, anno a nativitate Domini M CCC LXXXIX. Rex Johannes.

Dirigitur camerario Domini Pape.

24

1389, setembre, 16. Montsó.

Joan I tramet a Gaufred Boil, procurador reial a la cúria papal i a Pere Despont, secretari reial, les diverses cartes escrites per ell mateix i per la seva esposa, la reina Violant, en les quals proposaven que fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, fos designat com a prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona. Els demana que les presentin i que facin el possible perquè aquesta proposta sigui atesa.

ACA, C, reg. 1872, fol. 178 v.

Lo rey d'Aragó.

Trametem vós les segones letres sobre lo fet de la provisió del priorat de Sent Pau de Barchinona que demanam ésser feta al prior de Flix, volents e manants que aquelles ensembs amb les de la Reyna presentets e continuets nostra instància. E en altra manera procurets, ab sobirana diligència, que-n siem satisfet breument a nostre vot, com sie cosa que havem a cor e de que-ns farets fort gran servey.

Dada en Muntsó, sots nostre segell secret, a XVI dies de setembre del any M CCC LXXXIX. Rex Johannes.

Dirigitur Gaufrido Boil, procuratori regio in romana curia et Petro de Pontis scribe domini regis.

25

1389, setembre, 16. Montsó

La reina reitera al Sant Pare Climent VII la petició que fra Francesc Tortosa, batxiller en decrets, prior de Flix, de l'Orde de Sant Benet, sigui designat prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, ja que aquesta designació seria profitosa per al priorat de Sant Pau del Camp i a ella la complauria molt.

ACA, C, reg. 2030, fol. 39 r.

1389, setembre, 16. Montsó.

La reina reitera al cardenal de València, {Hug de Llupià}, i al cardenal de Viviers, {Guillem de Ligni}, la petició que ja li havia formulat pocs dies abans: que fra Francesc Tortosa, prior de Flix, de l'Orde de Sant Benet, diòcesi de Tortosa, sigui designat prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, la qual cosa la complaurà molt.

ACA, C, reg. 2039, fol. 39 r.

1389, setembre, 16. Montsó.

La reina Violant, muller de Joan I, reitera a l'arquebisbe d'Arlès, {Joan de Rochechouart}, cambrer de Climent VII, la petició tantes vegades formulada: que fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, de l'Orde de Sant Benet, sigui designat prior de Sant Pau del Camp de Barcelona.

ACA, C, reg. 2039, fol. 39 r.

1389, setembre, 16. Montsó.

La reina Violant, muller de Joan I, reitera al Mestre dels Hospitalers de Rodes la petició que fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, sigui designat prior del monestir de Sant Pau de Barcelona.

ACA, C, reg. 2039, fol. 39 v.

1389, setembre, 16. Montsó.

La reina Violant, muller de Joan I, demana, per segona vegada, a Pere Despont, procurador reial a la cort del papa Climent VII, que fra Francesc Tortosa, prior del monestir de Flix, sigui designat prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona.

ACA, C, reg. 2039, fol. 39 v.

1390, setembre, 12. Barcelona.

El rei Joan, atenent la petició que li havia estat feta pel prior i convent de Sant Pau del Camp de Barcelona de dur a terme una capbreuació dels drets i rendes del monestir, a fi d'assegurar-ne la seva conservació, mana al veguer de Barcelona i del Vallès, als seus lloctinents i als altres oficials als quals els pertoqui que, quan els ho demanin els dits prior i convent, facin pregonar pels indrets de les seves respectives jurisdiccions, que tots aquells que hi tinguin cases, habitatges, vinyes, camps, horts o altres possessions per l'esmentat convent, pels quals paguin morabatins, censos o altres rendes, sota el pagament d'una determinada pena i dintre del termini fixat en el pregó, han de manifestar-ho davant del notari elegit pel prior i mostrar-ne els documents que demostrin les tinences.

ACA, C, reg. 1845, fol. 163 r.

Johannes, et cetera, dilecto nostro vicario Barchinone et Vallense vel eius locumtenenti et aliis officialibus ad quos spectet, salutem et dilectionem.

Cum ut pro parte prioris et conventus monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone, Ordinis Sancti Benedicti, fuit nobis reverenter expositum ipse prior et conventus, pro conservacione reddituum et iurium dicti monasterii, velint et intendant ipsos redditus et iura capibreviare et de capibrevio ipso instrumenta publica fieri facere, prout consuetum et ad habendum inde memoriam in futurum, ad supplicacionem humilem pro parte dictorum prioris et conventus propterea nobis factam, vobis et cuilibet vestrum dicimus ac districtè precipiendo mandamus expresse et de certa sciencia, sub nostre ire et indignacionis incursu quatenus, cum pro parte ipsorum prioris et conventus fueritis requisiti, faciatis, voce preconis, per loca solita, publice proclamare quod omnes et singuli vestre iurisdiccioni summissi, tenentes pro ipso monasterio et conventu ac etiam prepositure eiusdem domos, hospicia, vineas, campos, ortos¹¹ vel alias quascumque possessiones aut eisdem monasterio, conventui et prepositure parantes morabatinos, census aut alios quoscumque redditus seu iura teneant et habeant, sub certa pena et infra certum terminum vestro in dicta preconizazione arbitrio prefigendum, in posse illius notarii quem ad hoc ipsi prior et conventus elegerint predictas domos, hospicia, vineas, campos, ortos et alias possessiones, quas pro ipsis monasterio, prepositura et conventu et sub earum alodio teneant et omnes morabatini, census aut quosvis alios redditus et iura que eisdem monasterii, conventui et prepositure pareant seu prestare qualitercumque teneantur capibreviare et recognoscere, necnon instrumenta antiqua idem notario ostendere et alia facere ad que teneantur et prout in similibus fuit fieri consueta penas in dicta preconizazione contentas exigendo a contrafacientibus et eos ad hoc iuris remediis compellendo.

Data Barchinone, XII die septembris, anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo. Petrus ça Calm.

Vicccancellarius Cathalonie principatus misit eam signari et expediri. Probata.
(Al marge superior, encapçalant el document) Monasterii Sancti Pauli.

11. Segueix vineas, ratllat.

1392, desembre, 30. Vilafranca del Penedès.

Joan I, ateses les altes qualitats de fra Francesc Desperer, cambrer del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, el proposa com a prior de l'esmentat monestir, ja que aquest càrrec era vacant a causa del traspàs del seu predecessor. Desperer portava més de quaranta-cinc anys al cenobi i ja havia estat elegit concordement per la comunitat.

ACA, C, reg. 1879, fols. 108 r.-v.

Pater beatissime. Digne agere credimus personas ecclesiasticas morum ac vite honestate suffultas propensius confovere ut, apud sanctitatem vestram, pro eisdem super promocionibus earumdem occurrentibus casibus humiles effundere preces nostras. Cum itaque, religiosus et dilectus noster frater Franciscus de Perario, camerarius monasterii Sancti Pauli, ordinis Sancti Benedicti, civitatis Barchinone, multis virtutum donis preditus plures infra dictum monasterium in quo, per quadraginta quinque annos et ultra honeste vixit, actus laudabiles exercuerit et meritis eius exposcentibus, literarumque sciencia attenta, mereatur ad prioratus ipsius monasterii titulum, nunc per obitum ipsius obtinentis vacante, attolli vestri beatitudini, ex corde, quanto reverentius possumus, supplicamus quatenus, de dicto prioratu prelibato fratri Francisco, nostri respectu honoris, et nemini alteri indubie providere dignetur, maxime cum iam, ut didiscimus, post mortem predecessoris prioris ultimo defuncti, idem frater Franciscus, concorditer, fuit in // [fol. 108 v.] priorem dicti monasterii electus. Et nunc, a tempore mortis id prioratum ultimo obtinente citra collector sed ipsius huic fratri Francisco velut condigno et nemini alii dictum monasterium commendaverit. Hoc quidem, Beatissime Pater, votis nostris acceptum adveniet, ob quod. [...] nec indigne gratias multimodas referemus, quam in longevum conservare dignetur dextera Dei patris.

Data in Villafrancha Penitensis, sub nostro sigillo secreto, XXX die decembris, anno a nativitate Domini M^o CCC^o XCII^o. Rex Iohannes.

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio. Probata.

1392, desembre, 30. Vilafranca del Penedès.

Joan I tramet al cardenal de Viviers, (Guillem de Ligni), parent seu, la carta que ha escrit al Sant Pare en la qual proposava fra Francesc Desperer, cambrer del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, com a prior de l'esmentat monestir. Li demana que influeixi sobre el Pontífex a fi que aquesta proposta sigui realitat.

ACA, C, reg. 1879, fol. 108 v.

Reverende pater et consanguinee carissime. Habentes cordi promocionis honorem ad prioratus titulum religiosi et dilecti nostri fratris Francisci de Perario, camerarii monasterii Sancti Pauli, ordinis Sancti Benedicti, civitatis Barchinone, in favorem

eiusdem domino nostro Pape supradicto humiliter scribimus sub hac forma:

Pater sanctissime digne agere credimus, *et cetera*, inseratur. Data ut infra.

Quocirca, consanguinitatem vestram attentius deprecamur quatenus, taliter apud dictum dominum papam, nostri intuitu honore intervenire placeat et velit ut quod corde petimus pristine assequamur hoc nempe votis nostris acceptum occurrerit, vestreque paternitati nec indigne regramur in immensum.

Data in Villafranca Penitensis, sub nostro sigillo secreto, XXX die decembris, anno a nativitate domini M^o CCC^o nonagesimo secundo. Rex Iohannes.

Dominus rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio. Probata.

Dirigitur cardinali Vivariensis.

33

1393, setembre, 10. Barcelona.

Joan I, atenant la súplica de fra Pere Sa-illa, prior del monestir de Sant Pau del Camp, de Barcelona, posa el monestir sota la seva custòdia, protecció i guiatge especial. Mana als oficials reials que respectin aquesta protecció. Els infractors cauran en la indignació del rei i, a més, pagaran a la Corona una multa de dos mil florins d'or d'Aragó. Els oficials hauran de fer pregonar, sempre que se'ls ho demani, en els indrets de les seves respectives jurisdiccions aquesta protecció reial de què és objecte el monestir de Sant Pau. I perquè ningú pugui al·legar un desconeixement de l'esmentada protecció, el sobirà ordena que en tots el termes del monestir, hi siguin erigits els penons del rei.

ACA, C, reg. 1907, fols. 127 r.-128 r.

Nos Johannes, *et cetera*, quamvis universi et singuli intra nostri foventes imperii limites incolarum, sub nostra sint protectione generaliter constituti. Quia tamen plus timeri solent que specialiter iniunguntur quod que generaliter imperantur, ad supplicationem humilem per vos dilectum et religiosum fratrem Petrum ça Ylla, priorem conventus monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone pro subscriptis nobis factam, cum presenti carta nostra, ponimus, recepimus et constituimus vos, dictum priorem, familiares et domesticos procuratores, nuncios, factores et negociorum gestores vestros, necnon dictum monasterium et monachos ac homines et mulieres, vassallos ipsius monasterii ac etiam census, redditus, agraria, fructus et animalia quecumque, tam grossa quam minuta, ceteraque bona universa, tam mobilia quam immobilia vestra et ipsorum hominum et vassallorum familiariumque officialium, procuratorum, nunciorum et negociorum // [fol. 127 v.] gestores vestrorum et aliorum predictorum quecumque sint et ubicumque et quovis nomine nuncupentur sub nostris custodia, protectione, commanda et guidatico speciali, ita quod nullus, cuiusvis fuerit preheminentie, status et condicionis, confidens de nostri gracia vel amore, audeat vel presumat, per se vel per alium seu alios, palam quomodolibet vel occulte, directe vel indirecte, predictos familiares et domesticos vestros et alios supradictos ac dictum monasterium seu eius terminos et homines ac mulieres, vassallos dicti monasterii fructus, redditus, iura, agraria aut alia quevis bona vestra et ipsorum, mobilia et immobilia aut se movencia, cuiuscumque nature et speciei existant, invadere, ledere, capere, pignorarere vel marchare culpa, crimine vel debitis alienis, nisi in eis fueritis aut fuerint alii

supradicti principales aut fideiussorio nomine obligati, nec etiam in hiis casibus nisi si et in quantum ius et ratio fieri hoc permittant nec alia in personis vel bonis dampnum, iniuriam, gravamen, offensam vel violenciam aliquatenus irrogare. Mandantes per hanc eandem nostro generali gubernatori, eiusque vices gerentibus, vicariis, baiulis, iusticiis, çalmedinis, ceterisque universis et singulis officialibus nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentes, presentibus et futuris, sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus proteccionem, custodiam, comandam et guidaticum huiusmodi teneant firmiter et observent, tenerique et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Quicumque autem, aussu temerario ductus, contra proteccionem, custodiam¹², guidaticum et comandam huiusmodi vel aliqua ex superius expressatis, facere vel venire presumpserit, iram et indignacionem nostram ac penam duorum mille florenorum auri de Aragonia nostro¹³ irremissibiliter applicandorum erario¹⁴ se noverit absque remedio // [fol. 128 r.] aliquo incurrisse, dampno illato primitus et plenarie restituto. Adiicimus, tamen, quod omnes super specificari et quivis, ex eisdem casibus et causis in penas presentis proteccionis censeatur incidisse in quas alii ipsos, ut premittitur, offendentes inciderit ipso facto, ut utrique equalitas observetur, iniungentes¹⁵ gubernatoribus, iusticiis, vicariis, baiulis et aliis officialibus supradictis et eorum cuilibet ac locatenentibus ipsorum ad quos hec spectent quod hanc proteccionem, custodiam et comandam specialem, voce preconis, in locis assuetis iurisdiccio[n]um eis commissarum publicari faciant, si et quotiens fuerint requisiti. Necminus pennones regales in dicto monasterio et terminis suis et aliis supradictis erigi et apponi, in signum nostre presentis proteccionis, custodie et comande specialis, ne inde per aliquos valeat ignoranciam allegari. In cuius rei testimonium, presentem fieri et sigillo nostro pendenti iussimus communiri.

Data Barchinone, decima die septembris, anno a nativitate Domini millesimo CCC XC tercio, regni[n]que nostri septimo. Andreas Salvatoris.

Dominus rex mandavit michi Bartholomeo Sirvent.

(*Al marge superior encapçalant el document*) Monasterii Sancti Pauli de Campo Barchinone.

34

1394, agost, 7. Barcelona.

Joan I demana al prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona que acudeixi a la seva presència, al més ràpidament que pugui, per a tractar amb ell d'alguns afers urgents.

ACA, C, reg. 1960, fol. 138 r.

Lo rey.

Prior. Com nós vós haiam fort necessari per alguns affers los quals requeren gran cuyta, manam expressament que, vista la present letra, vingats a nós, al pus ivasçosament que porets. E guardat vos bé que en açò no haie falla.

12. *Segueix comandam er, ratllat.*

13. *Segueix erario, ratllat.*

14. *nostro irremissibiliter applicandorum erario, interlineat sobre ultra penas totam nostram specialem proteccionem, custodiam et comandam et guidaticum appositam, ratllat.*

15. *Segueix etiam, ratllat.*

Dada en Barchinona, sots nostre segell secret, a VII dies d'agost del any M CCC XCIII. Rex Johannes.

Dominus rex mandavit michi Petrus de Pontis. Probata.

Dirigitur priori Sancti Pauli.

35

1394, agost, 7. Barcelona.

Joan I comunica a Ramon de Pagaria que ha escrit al prior del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona, tot demanant-li que acudeixi a la seva presència, per a tractar afers urgents. Li ordena que si el dit prior és troba efectivament a Barcelona, li faci anar immediatament.

ACA, C, reg. 1960, fol. 138 r.

Lo rey.

Nós screvim per altra letra al prior de Sant Pol, lo qual és aquí segons havem entès, que vingue a nós decontinent, com per alguns affers nós l'aiam fort necessari. Per que-us manam que si aquí és, lo façats a nós encontinent venir. Certificant-lo que com los dits afers requiren gran cuyta tot destrich que prenguessen a ell serie imputat.

Dada en Barchinona sots nostre segell secret a VII dies d'agost del any M CCC XCIII. Rex Johannes.

Dirigitur Raimundo de Pagaria.

Idem [Dominus rex mandavit michi Petrus de Pontis]. Probata.

36

1394, novembre, 16.

A fi d'aixecar l'entredit que hi ha a la ciutat de Barcelona, Joan I demana al prior de Sant Pau del Camp que acudeixi a la seva presència el dissapte següent al matí. Altrament, provehirà de manera que l'entredit sigui aixecat.

ACA, C, reg. 1951, fol. 113 r.

Lo Rey.

Prior: Com nós haiam sobradament a cor que l'entredit que, a instància vostra, huy és en la ciutat de Barchinona sia levat¹⁶, per tal com molt de bé qui, en altra manera, se faria no¹⁷ cesse. E sobre açò, vós haiam no poch¹⁸ necessari, vós pregam que, dissapte primer vinent, per lo matí, siats ací ab nós, per la dita rahó. En altra manera, certificam-vos que

16. levat, *corregit sobre tirat*.

17. *corregit sobre se'n*.

18. *Segueix mester, ratllat*.

nós, en absència vostra, hi provehirem per tal forma que'l dit entredit se levava e per consegüent lo dit bé no-s perdrà.

Dada en Barchinona, a XXVI dies de noembre l'any MCCCXCIII.

Dirigitur Priori Sancti Pauli de Campo Barchinone. Jacobus Tavaschani.

ÍNDIX DE NOMS¹

ALFONS, Alfonsus, III de Catalunya, IV d'Aragó, II de València, rei, anomenat el Benigne, fill de Jaume II i de Blanca d'Anjou, docs. 1, 2.

Arles, Arelatensis, cardenal d'. Vegeu ROCHECHOUARD (Joan de).

AUGUSTINI (Jacobus), auditor de la cort de Pere el Cerimoniós, doc. 6 // Jaume Agustí.

BOIL, Boyl (Gaufred, Gaufridus), procurador reial a la cúria papal, doc. 24.

BONET, Boneti (Bernat, Bernardus), procurador del prior i convent de Sant Pau del Camp i procurador i sacristà del monestir de Sant Cugat del Vallès, docs. 1, 2.

ÇA CALM (Petrus), vice-canceller del rei Joan I, doc. 30 // Pere Sacalm.

ÇA COMA (Petrus), escrivà de Pere el Cerimoniós, doc. 6 // Pere Sacoma.

ÇA COSTA (Franciscus), vicecanceller del rei Joan I, docs. 10, 11 // Francesc Sacosta.

Caldes de Montbui, Calidarum de Montebovino, municipi de Catalunya, comarca del Vallès Oriental, província de Barcelona, doc. 2.

CALVELL (V.), veí de Barcelona, actua com a testimoni, doc. 6.

CANEL·LIS (Longus de), veí de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, doc. 9.

ÇA PLANA, escrivà de Pere el Cerimoniós, doc. 6 // Pere Saplana.

CERVELLO, Cervilione (Guillem de, Guillerms de), portantveus de procurador a Catalunya per l'infant Pere, primogènit d'Alfons el Benigne, doc. 1.

CERVERA (Raimundus), regent de la cancelleria de Pere el Cerimoniós, doc. 6.

CIJARIH (Petrus), doctor en lleis, doc. 6 // Pere Sitjar.

CLIMENT VII, papa d'Avinyó, docs. 12, 17, 20, 25.

Col·legi Cardenalici, docs. 13, 18, 22.

CONTIJOCH (Andreas), conseller, auditor i promotor de la cort del rei Pere el Cerimoniós, doc. 6.

CORDE (Bernardus), veí de Barcelona. Actua com a testimoni, doc. 6.

1. En el present índex, els noms de persona són escrits en versaleta, els noms geogràfics en lletra rodona i els altres assumptes en lletra cursiva. Al costat de la veu principal, hi són indicades les variants, i a continuació, precedides de l'abreviatura doc., docs, hi figuren les remissions a l'apèndix documental, que es refereixen al número del document. Quan els noms no són citats a les regestes i només apareixen a l'apèndix documental en forma llatinitzada, hem indicat, després del signe //, la forma actual. Hem prescindir de la veu Sant Pau del Camp, ja que, ímplicitament o explícita, es conté a totes les pàgines de l'article.

- CROS (Pere, Petrus), monjo preposit del monestir de Sant Pau del Camp, doc. 10.
- DESCASALS, Casalibus (Bonanat, Bonanatus de), jurisperit de Barcelona, doc. 1.
- DESPERER, dez Perer (Francesc, Franciscus), cambrer del monestir de Sant Pau del Camp, proposat per a ser prior, docs. 31, 32.
- DESPLÀ, de Plano (Joan, Johannes), doctor en lleis, conseller de l'infant Joan, fill de Pere el Cerimoniós, docs. 6, 8.
- DESPONT, Pontis (Pere, Petrus), secretari de Joan I, docs. 16, 24, 29 // Pere Despont.
- EIXIMENIS, Exemini (Joan, Johannes), notari de Barcelona, doc. 11.
- ERMENGOL, Ermengaudi (Francesc, Franciscus), jurisperit de Barcelona, doc. 1.
- FERRARIUS (Jacobus), escrivà de l'infant Joan, doc. 5.
- Flix, monestir benedictí*, comarca de la Ribera d'Ebre, diòcesi de Tortosa, província de Tarragona, docs. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29.
- FORAMA (Ramon de, Raimundus de), batlle del castell de Terrassola, doc. 10.
- GUIXÀ, Guixano (Ramon, Raimundus), prior de Sant Pau del Camp, doc. 11.
- JOAN I, Johannes, rei de la Corona catalano-aragonesa, anomenat el Caçador, primogènit, fill de Pere el Cerimoniós i d'Elionor de Sicília, docs. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36; *Infant*, docs. 5, 9.
- JONQUERIO (Bernardus), escrivà de Pere el Cerimoniós, docs. 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 31.
- LIGNI (Guillermus de), cardenal de Viviers (França), docs. 14, 19, 26, 32.
- LLIBRE, Libre (Jaume, Jacobus), procurador de Guillem Tagalella, en un plet amb Sant Pau del Camp, doc. 1.
- LLUPIÀ I BAGES (Hug de), cardenal de València, docs. 14, 19, 22, 26.
- LUPPI SARNES (Rodericus), lloctinent de vicecanceller d'Alfons el Benigne, doc. 2.
- MAGRE (Francesc, Franciscus), procurador del prior del monestir de Sant Genís de Rocafort, doc. 6.
- MATEU, Mathei (Jaume, Jacobus), jurisperit de Barcelona, doc. 2.
- MIQUEL, Michelis (Bernat, Bernardus), llicenciat en lleis, auditor de la cort del rei Pere el Cerimoniós, doc. 6.
- MORA (Guillem, Guillermus), jutge de la cort d'Alfons el Benigne, doc. 2.
- OLLER, Ollarii (Guillem, Guillermus), preposit del monestir de Sant Pau del Camp, docs. 6, 7.
- OLZINELLES, Olzinellis (Ramon, Raymundus), prior del monestir de Sant Pau del Camp, doc. 2.
- ORTIGHS (Galcerandus), escrivà de l'infant Joan (després Joan I), doc. 9.
- PAGARIA (Raymundus de), doc. 35.
- PELLICERII (Franciscus), escrivà del rei Pere el Cerimoniós, doc. 6 // Francesc Pellicer
- PERE, Petrus, rei, III de Catalunya, IV d'Aragó, II de València, anomenat el Cerimoniós, fill d'Alfons el Benigne i de teresa d'Entenza, docs. 3, 6, 8; *Infant i procurador general de Catalunya*, doc. 1.

- PETRUS, canceller del rei Pere el Cerimoniós, doc. 4 // Pere Amariz de Clasquerí.
- PINOS (Bertrandus de), escrivà del rei Pere el Cerimoniós, doc. 3.
- PODIO (Bartholomeus de), escrivà del rei Alfons el Benigne, doc. 1 // Bartomeu Puig.
- PONTE (Johannes), escrivà de l'infant Joan, fill de Pere el Cerimoniós, doc. 5.
- PONTE (Petrus de), secretari de Joan I i procurador reial a la curia papal d'Avinyó, docs. 16, 24, 34 // Pere Despont.
- PRATNARBONÉS (Bernat de, Bernardus de), de la tesoreria del rei Pere el Cerimoniós, doc. 8.
- PUIG, Podio (Bernat, Bernardus), prior del monestir de Sant Genís de Rocafort, docs. 6, 7.
- PULCROVICINO (Guillermus de), escrivà d'Alfons el Benigne, doc. 2 // Guillem de Bellvehí.
- QUERIO (Matheus de), llicenciat en decrets de Barcelona, doc. 6 // Mateu Desquer.
- ROBIOL (Johannes), escrivà del rei Joan I, doc. 10.
- ROCHECHOUARD (Jean de), cardenal d'Arles (França), docs. 23, 27.
- RODERICUS, vicecanceller del rei Pere el Cerimoniós, doc. 3 // Rodrigo Díaz.
- Rodes, Mestre de, de l'Orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, docs. 15, 21.
- SA-ILLA (Pere), prior del monestir de Sant Pau del Camp, doc. 33.
- SALA (Bernat, Bernardus), de la parròquia de Sant Andreu de Palomar, doc. 8.
- Sant Andreu de Palomar*, Sanctus Andreas de Palumbario, parròquia de, diòcesi de Barcelona, docs. 8, 9.
- Sant Genís de Rocafort*, Sanctus Genesius de Ripeforti, monestir de. Situat a Martorell (Baix Llobregat), província de Barcelona, doc. 6.
- Sant Salvador de Breda*, monestir benedictí, diòcesi de Girona, comarca de la Selva, doc. 12.
- Sant Vicenç dels Horts, Sanctus Vincencius de Ortis, municipi de Catalunya, comarca del Baix Llobregat, província de Barcelona, doc. 6.
- SENTMENAT, Sancto Minato (Berenguer, Berengarius de), canonge de la Seu de Barcelona, doc. 2.
- SIRVENT (Bartholomeus), escrivà del rei Joan I, docs. 17, 18, 19, 25, 27, 28, 29.
- TAGALELLA (Guillem, Guillermus), doc. 1.
- Terrassola del Penedès, municipi Catalunya, comarca de l'Alt Penedès, província de Barcelona, doc. 10.
- THOME (Petrus), notari i escrivà del rei Pere el Cerimoniós, docs. 6, 7.
- TORRENTE (Bernardus de), escrivà del rei Pere el Cerimoniós, doc. 4.
- TORTOSA (Francesc, Franciscus), batxiller en decrets, prior del monestir de Flix, diòcesi de Tortosa. Proposat per a ser prior del monestir de Sant Pau del Camp, docs. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29.
- ULZINELLIS (Bernardus), de la tesoreria del rei Pere el Cerimoniós. Actua com a testimoni, doc. 6 // Bernat d'Olzinelles.
- València*, cardenal de. Vegeu LLUPIÀ I BAGES, Hug de.
- VALLSECA, Vallesicca (Jaume, Jacobus), llicenciat en lleis, doc. 8.

Vilafranca del Penedès, Villafranca Penitensis, vegueria de, doc. 4.

VIOLANT DE BAR, reina catalano-aragonesa, esposa de Joan I, docs. 17, 18, 19, 25, 26, 27, 28, 29.

VIVES (Bernardus), doctor en lleis. Actua com a testimoni, doc. 6

Viviers, cardenal de. Vegeu LIGNI (Guillermus).